

DEEL 2

het jeugdwerk dient andere belangen dan die van de jeugd, nl. die van de gevestigde orde.

deel 2: ontwikkelingen rond de strandakties '69 en '70.

voorwoord:

op mijn eerste artikel in deze serie heb ik zelf geen respons gehad. wel hebben haja-bestuursleden bezwaren geuit in een bestuursvergadering tegen mijn bijdrages in hun bulletin.

beide verschijnsels verbazen me niet, nog stellen ze me teleur. ze bevestigen me wel in mijn mening over het jeugd- en jongerenwerk en haar plaats in onze samenleving. discussie over de maatschappelijke relevantie van het werk wordt niet gevoerd, naar kritiek wordt niet geluisterd, laat staan er op ingegaan. nee, zelfs wordt geprobeerd die kritiek zover mogelijk weg te houden, zodat men er de oren en ogen niet voor hoeft te sluiten.

aan de verontruste haja-bestuursleden: niemand zal zelfs durven te veronderstellen dat mijn artikelen representatief zijn voor de "haja-mening".

in de wetenschap dat mijn artikelen dus nauweliks zullen bijdragen tot een discussie, dat ik hoogstens bestempeld zal worden tot een dogmatikus, en dat ik mijn redakteurschap voor het toekomstige mededelingenblad van de raad voor jeugd en jongeren (is de haja zonder het weinig zinnige werk wat ze nog deed) op het spel zet - dan buiten de rvjj staande kan ik me in ieder geval nog een jongere voelen - wil ik toch opnieuw benadrukken dat mijn schrijven over de ontwikkelingen rond de sleepinn de laatste vier jaar als voorbeeld van de overheidsinvloed op de inhoud van het werk haar waarde heeft voor aldegenen actief binnen het welzijnswerk (waar onder dus ook het jeugd- en jongerenwerk hoort

te vallen).

worden de belangen van de jongeren in het bestaande werk nauwelijks behartigt, er zijn in ieder geval, ook in den haag, voorbeelden waarin met name de werkers proberen deze situatie te veranderen. daarentegen wordt de greep van de overheid (i.q. het ambtenarenapparaat) op het werk en ook de inhoud ervan steeds steviger, daarmee het perspectief op verandering steeds kleiner makend.

- zie de door de overheid geïnspireerde fusiebewegingen
- zie de haagse subsidieregeling voor het jeugd- en jongerenwerk,
- zie hoe het overkoepelend orgaan, de haja, beurtelings fungeert als vazal en nar van de overheid.

nu al is de subsidient (afd. jeugdzaken) tegelijkertijd huurbaas (stichting haagse jeugdverblijven) en supervisor in een machtshierargieke verhouding (inspektie jeugdzaken).

de sleep-inn is een voorbeeld van hoe een projekt opgezet door jongeren, in ieder geval met een grote partisipatie van jongeren, beantwoordend aan de behoeftes van die jongeren binnen vier jaar ingekapseld werd in de overheidsinvloedsfeer. daarmee zijn van het projekt de voor de overheid scherpe kantjes eraf gehaald, maar worden tegelijkertijd de jongerenbelangen er niet meer behartigt.

men leze hiervoor mijn schets van de ontwikkelingen.

- een schets in twee delen, in dit artikel de akties van 69 en 70, in eenvolgend die van 71 en 72.

reden hiervoor de plaatsruimte in het haja-bulletin en het aantal woorden dat ik nodig heb om te zeggen wat ik wil zeggen. ik hoop dat desondanks de lijn niet verloren gaat.

strandaktie 1969.

deze aktie (de 1ste sleep-inn in nederland) was een gezamenlijk projekt van de sosjale joenit van de eksperimentele maatschappij en huize den burg van de paters salesianen.

de laatsten hadden hun pand aan het julia-laantje in rijswijk en zochten naar een mogelijkheid om het toenmalige werk dat verricht werd binnen het internaatsgebouw een meer doelgericht karakter te geven, d.w.z. duidelijk voorzien in een behoefte bij de jeugd.

de sosjale joenit was de hulpverlenings-eenheid uit de eksperimentele maatschappij, die na de brand in het e.m.-pand doorgegaan was met haar hulpverleningsarbeid en behoefte had aan opvangmogelijkheden voor de jongeren in problemen waar ze mee te maken kregen. begin juli kwamen beide tot elkaar en ontstond zo de mogelijkheid om tijdens de vakantiemaanden een opvang te kreëren. de joenit zag zo een mogelijkheid om de vele mensen die zomers buiten sliepen en door de politie opgepakt werden (het jaar daarvoor honderden) een veilige overnachtingsplaats te bieden. zij veronderstelde vanuit haar ervaringen en kennis van de groep dat er veel jongeren tussen zouden zitten die van ouders of kinderbeschermingsinstelling weggelopen waren, en vond de oplossing van de politie (nl. terugsturen) niet de meest voor de hand liggende en beste, zij veronderstelde eveneens dat er vele buitenlanders onder zouden zijn en dat de oplossing van de politie hiervoor (nl. terugdeporteren) niet de meest voor de hand liggende en beste was, en veronderstelde als laatste dat er onder deze jongeren allerlei problemen zouden leven, waaraan niets gedaan werd.

- opmerkelijk moge zijn dat de toenmalige haja-jeugd-konsulent voorstelde de organisatie via de kinderpolitie te laten lopen.

ondanks de bijzonder korte voorbereidingsperiode en dus het noodzakelijke improviserend te werk gaan werd het bovenstaande bewezen.

in nog geen 6 weken vonden 445 overnachtingen plaats, w.o. 4 gevallen van noodzakelijke behoorlijk ingrijpende mediese behandeling en een veel groter aantal van lichtere mediese hulp, talloze gevallen van

ondervoeding en verdere verwaarlozing, er werd bemiddeld bij het verkrijgen van werk bijstand en psychiatrische hulp, een 20-tal weglopers werd geholpen. ongeveer de helft bestond uit buitenlanders, hoewel er in het pand geen drugs gebruikt mochten worden, waren er onder de bezoekers meerderen met de verschijnselen van problematiek druggebruik. de strandpost als opvangsentrum fungeerde goed, de opvang werd bewust zo open mogelijk gehouden. er werd dus geen enkele registratie gevoerd, het verblijf, de koffie, soep, douches en dekens waren gratis. onder de gasten was een grote groep jongeren uit de haagse binnenstad zonder vaste woon- en verblijfplaats, die daarvoor in de e.m. hadden gebivakkeerd. den burch ging daarnaast functioneren als ontmoetingsplaats voor de haagse jongeren, en ook op die manier konden jongeren weer geholpen worden.

beide organisaties besloten dan ook het projekt in 70 te herhalen. er zou dan subsidie bij de gemeente aangevraagd moeten worden om wat meer ruimte te geven en het geheel beter aan te kunnen pakken.

strandaktie 70.

op 10 febr. diende de beheersstichting sosjale joenit e.m. haar begroting voor subsidie in bij de gemeente, hierin opgenomen waren de kosten voor de strandaktie. 14 april kreeg zij antwoord van b en w, het college was bereid de apparaatskosten te subsidiëren, maar voor de direkte opvangkosten verwees zij naar het daartoe geeigende orgaan de gemeentelijke sociale dienst.

dat betekende: dat er 3 gulden per nacht betaald kon worden wanneer de namen opgegeven werden,

maar bijstand wordt gegeven als gezinsbijstand, zwervende jongeren kwamen er dus niet voor in aanmerking,

maar bijstand aan buitenlanders kan alleen gegeven worden via spesjale toestemming van c.r.m.

maar voor bijstand moet men ingeschreven zijn in de gemeente waar men aan-

vraagt,

maar omdat het gezinsbijstand is komen weggelopen minderjarigen er niet voor in aanmerking

maar weglopers uit de kinderbescherming en psychiatrische ziekenhuizen komen nooit in aanmerking voor bijstand.

duidelijk is nu, maar dat is een verhaal apart, dat de bijstand voor jongeren in ieder geval niet functioneert als materiële hulp wanneer ze in moeilijkheden verkeren. het een en ander was voor de organisatoren aanleiding dan de subsidie in zijn totaal maar aftewijzen en de aktie op eigen kosten te voeren.

vanuit hulpverleningsstandpunt was het onmogelijk het principe van anonieme hulp prijs te geven, bovendien zou het doorgeven van namen het noodzakelijke vertrouwen van de jongeren in de joenit ernstig schaden.

hoewel er voor de gemeente uitwijkmogelijkheden waren, gebruikte zij ze niet.

hoewel de gemeente als belangenbehartiger van de hele bevolking ruimte zou moeten bieden voor een konsekwent hulpverleningsstandpunt deed ze dat niet.

hoewel de gemeente beloofde dit probleem (in wezen komt het neer op een wijzigen van de uitgangspunten van de bijstandswet) landelijk aanhangig te maken, merkten wij tot nu toe daar niets van.

in totaal vonden 2.193 overnachtingen plaats, waarvan ongeveer een derde nederlanders waren, er waren meer dan 50 jongeren met zoveel problemen dat er gedurende lange tijd aan hun opvang en hulpverlening geboden moest worden. daarnaast werd een grote groep jongeren uit het vernielde milvakamp en huis van heem in voorburg opgevangen. de aktie had hetzelfde karakter als die van 69. alleen was de toevloed van problemen zo groot en was de tol die van de medewerkers werd geeist zo zwaar dat niet iedereen geholpen kon worden zoals wel gewild werd. gebrek aan ma-

teriele voorzieningen was hier debet aan. toen het geld op was moest de aktie dan ook gestopt worden (23 aug.).

joenit en den burg besloten dan ook een volgend jaar 'de aktie niet meer te organiseren, zij vonden het onverantwoord zonder toereikende middelen een derde maal een aktie te beginnen met een te verwachte nog grotere toeloop.

zij konden door hun andere werkzaamheden deze zomertop niet meer verwerken.

zijn vonden dat de overheid haar verantwoordelijkheid in deze moest nemen.

den burgh had ondertussen haar overschakeling van internaat naar jeugdsentrum gemaakt, en de sleep-inn leek niet te combineren met het buurt-jeugdwerk.

de volgende keer wordt het echt spannend als de afdeling jeugdzaken zich er mee gaat bemoeien.

jaap de jong

motto:

als de direkteuren van het sosjaal-kultureel werk de opening van het paart van troie bijwonen gaat onder de bezoekers het gerucht dat de narkotika-brigade binnen is.

